

Toetsingsadvies
over het milieueffectrapport
Verbetering Maasdijk, traject Wijchen

4 november 1997

828-87

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW96.46014-6082029

uw brief
26 augustus 1997

ons kenmerk
U 764-97/Jm/ao/828-88

onderwerp
Toetsingsadvies over het milieueffectrap-
port Verbetering Maasdijk, traject
Wijchen

doorkiesnummer
(030) 234 76 23

Utrecht,
4 november 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het project verbetering Maasdijk, traject Wijchen. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

drs. L. van Rijn-Vellekoop
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
verbetering Maasdijk, traject Wijchen

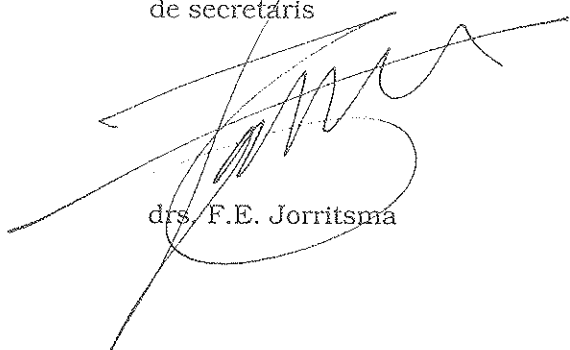
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Verbetering Maasdijk, traject Wijchen

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over de verbetering Maasdijk, traject Wijchen,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

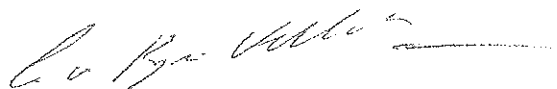
de werkgroep m.e.r. verbetering Maasdijk, traject Wijchen,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned above the name drs. F.E. Jorritsma.

drs. F.E. Jorritsma

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing as a series of connected loops and a long horizontal stroke, positioned above the name drs. L. van Rijn-Vellekoop.

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 4 november 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over de Projectnota/MER	1
2.1 Algemeen	1
2.2 Toelichting	1
2.2.1 Technische tekortkomingen uit veiligheidsoogpunt	2
2.2.2 Cultuurhistorische aspecten	2
3. Aanbevelingen voor de verdere besluitvorming	3
3.1 Oplossing bij gemaal Van Citters II	3
3.2 Dimensionering binnenberm	3
3.3 Berekening van benodigde pipingvoorzieningen	3

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 26 augustus 1997, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr 173 d.d. 10 september 1997
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het Polderdistrict Groot Maas en Waal heeft het voornemen om het traject Wijchen van de Maasdijk te verbeteren.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering wordt milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

Bij brief van 26 augustus 1997¹⁾ stelde het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland, als bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure, de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van de Projectnota/milieueffectrapport (MER).

De Commissie heeft beoordeeld of de Projectnota/MER voldoende informatie biedt om bij de besluitvorming over het verbeteren het milieubelang een volwaardige plaats te geven, en daarbij op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wet milieubeheer (Wm) getoetst:

- * aan de richtlijnen voor het MER²⁾, zoals vastgesteld in januari 1997;
- * op eventuele onjuistheden³⁾;
- * aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁴⁾.

In dit advies wordt in hoofdstuk 2 het hoofdoordeel over de Projectnota/MER weergegeven en toegelicht. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie opmerkingen over de Projectnota/MER met aanbevelingen die in het vervolg van de besluitvorming of bij de evaluatie achteraf betrokken kunnen worden.

2. OORDEEL OVER DE PROJECTNOTA/MER

2.1 Algemeen

De Projectnota/MER geeft een toereikend inzicht in de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de daaraan verbonden milieugevolgen. De Commissie is derhalve van oordeel dat de Projectnota/MER **voldoende informatie** biedt om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij het besluit over de voorgenomen dijkverbetering van het dijkvak Wijchen.

2.2 Toelichting

De Commissie is van mening dat de Projectnota/MER een prettig leesbaar rapport is met een heldere structuur. Zij waardeert met name de korte uiteenzettingen van het beleid en de richtlijnen die voorafgaan aan de beschrijvingen van de huidige toestand en de autonome ontwikkeling. Wel plaatst de Commissie een aantal kanttekeningen bij de beschrijvingen in de

1 Zie bijlage 1.

2 Wm, artikel 7.23, lid 2.

3 Wm, artikel 7.23, lid 2.

4 Wm, artikel 7.10.

Projectnota/MER van de tekortkomingen vanuit veiligheidsoogpunt en bij de behandeling van het cultuurhistorische aspect. Zij is daarbij van mening dat dit geen essentiële tekortkomingen zijn, maar dat het de kwaliteit van de besluitvorming ten goede komt dat deze punten wel gesignaleerd worden. In paragraaf 2.2.1 en 2.2.2 gaat zij daarom verder in op deze punten.

2.2.1 Technische tekortkomingen uit veiligheidsoogpunt

In de Projectnota/MER en de bijlagen zijn de technische tekortkomingen van de dijk beschreven. Op basis van deze beschreven tekortkomingen zijn vervolgens maatregelen geselecteerd. De Commissie plaatst opmerkingen bij de beschrijving op de volgende punten:

- In de Projectnota/MER wordt niet gemotiveerd waarom (als tot verhoging wordt besloten) wordt uitgegaan van een overslagdebiet van 0,1 l/m/sec. Omdat niet expliciet wordt ingegaan op de kwaliteit van de grasbekleding en deklaag op het binnentalud is niet duidelijk of een hoger overslagdebiet wel of niet acceptabel is. Uit een mondelinge toelichting van de initiatiefnemer is gebleken dat met de in de Projectnota/MER gemaakte keuze voor het overslagdebiet en de daaruit voortvloeiende kruinhoogte wordt beoogd te anticiperen op hogere normen in de toekomst.
- In de geotechnische bijlage van de Projectnota/MER wordt opgemerkt dat in het ontwerp gestreefd wordt naar uniformiteit en inpassing in het landschap, waardoor er sprake kan zijn van overdimensionering ten aanzien van het geotechnisch vereiste minimumprofiel. In de Projectnota/MER en de bijlage is echter niet helder weergegeven of bermen worden aangelegd voor het verbeteren van de stabiliteit, voor het mogelijk maken van de gekozen beheersvorm of vanuit landschappelijke overwegingen. Op grond van de gepresenteerde stabiliteitsfactoren op het gedeelte dp 144 - dp 175 rijst bij de Commissie echter de vraag of een betere optimalisering van het geotechnisch vereiste minimumprofiel niet tot een minder ruimtevragende binnenberm zou kunnen leiden, zonder grote concessies aan de landschappelijke inpassing te doen. In hoofdstuk 3 wordt hier nader op ingegaan.
- Voor de berekening van de pipingvoorzieningen is gebruik gemaakt van de methode Bligh en Lane. In het geotechnisch rapport wordt gemotiveerd waarom niet gekozen is voor de methode Sellmeijer. Deze motivatie laat echter onverlet dat de noodzaak van de omvang van de voorzieningen niet vast staat. In hoofdstuk 3 wordt hier verder op ingegaan.

2.2.2 Cultuurhistorische aspecten

De Commissie constateert dat de cultuurhistorische aspecten en de effecten van de dijkverbetering daarop niet op alle onderdelen systematisch zijn beschreven. Een voorbeeld hiervan is de behandeling van de ingrepen in het kader van de Maasnormalisatie. De Commissie heeft waardering voor de in de Projectnota/MER opgenomen informatie over de 'grondeilanden' en de archeologische aspecten van het dijkprofiel en het feit dat verschillende opties zijn uitgewerkt voor de oplossingen bij de 'grondeilanden'. Daarbij is echter naar de mening van de Commissie niet voldoende aandacht besteed aan de ontwikkeling van het tracé als geheel en ontbreekt een visie hoe met dit historische tracé, waar de 'grondeilanden' onderdeel van uitmaken, omgegaan moet worden. Daardoor is bij de effectbeschrijving wel voldoende aandacht besteed aan de positieve en negatieve landschappelijke effecten en de

effecten op het bodemarchief, maar zijn de overige cultuurhistorische effecten onderbelicht gebleven. In aanvulling op de informatie in de Projectnota/MER wijst de Commissie er daarom op dat door de gekozen oplossingen ter plaatse van de 'grondeilanden' naar de mening van de Commissie de afleesbaarheid van de ontwikkeling van het tracé vermindert. Door het benadrukken van de nieuwe kruin door het afgraven van het binnendijkse gedeelte van het grondeiland en meestal ook de historische dijk, is het mogelijk dat door de verbetering ten onrechte de indruk wordt gewekt dat ten tijde van de Maasnormalisatie grote hoeveelheden specie aan de binnenzijde van een relatief rechte dijk zijn gestort.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERE BESLUITVORMING

3.1 Oplossing bij gemaal Van Citters II

Bij het gemaal Van Citters II wordt uitgegaan van een versterking 'vierkant naar buiten'. In de Projectnota/MER wordt opgemerkt dat door aanpassing van het dijktracé het ensemble een sterkere positie in de dijk krijgt, hetgeen wordt beschouwd als een positief effect. Onvermeld blijft het feit dat andere gevolgen van de gekozen oplossingen zijn dat het tracé, het dwarsprofiel en de samenhang van het gemaal en de dijk worden aangetast.

■ Gezien genoemde negatieve effecten geeft de Commissie in overweging een andere variant uit te werken waarbij deze effecten niet zullen optreden of om in het plan beter te motiveren waarom bij Van Citters II gekozen is voor een oplossing 'vierkant naar buiten', waarbij de genoemde negatieve effecten in beschouwing worden genomen.

3.2 Dimensionering binnenberm

In paragraaf 2.2.1 van dit advies wordt een kanttekening geplaatst bij de dimensionering van de binnenberm.

■ De Commissie geeft in overweging de bermafmetingen op het gedeelte dp 144 - dp 175 te optimaliseren op het geotechnisch vereiste minimumprofiel zonder daarbij de landschappelijke inpassing geweld aan te doen.

3.3 Berekening van benodigde pipingvoorzieningen

Zoals in paragraaf 2.2.1 van dit advies is opgemerkt is voor de berekening van de pipingvoorziening gebruik gemaakt van de methode Bligh en Lane.

■ De Commissie adviseert te bekijken of de voorgestelde pipingvoorzieningen noodzakelijk zijn en indien dit het geval is, of de omvang van de voorgestelde voorzieningen noodzakelijk is.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieueffectrapport
Verbetering Maasdijk,
traject Wijchen

(bijlagen 1 t/m 4)

Groln

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 173 d.d. 10 september 1997

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en openbare zitting

Dijkverbeteringsproject Maasbandijken, dijkvak Wijchen (Balgoy-Appeltern) hmp 126.6-264.7

Via deze bekendmaking willen wij u op de hoogte stellen van het voornemen tot dijkverbetering en de gelegenheid bieden hierop te reageren. Bij dit project zijn meerdere overheden betrokken. Daarom is afgesproken dat alle reacties naar één adres zullen worden verzonden. Gedeputeerde Staten van Gelderland vervullen die coördinerende rol. De besluitvorming over de verbetering van deze dijk gebeurt op basis van de Wet op de waterkering.

Voor de verbetering van de Maasbandijk, dijkvak Wijchen (Balgoy-Appeltern) hmp 126.6-264.7, gelegen in de gemeente Wijchen heeft het polderdistrict Groot Maas en Waal te Druten de projectnota/milieu-effectrapport (MER) en het ontwerp-dijkverbeteringsplan ingediend. Tevens heeft het polderdistrict aanvragen voor vergunningen e.d. ingediend bij de bevoegde bestuursorganen. Hierover nemen zij afzonderlijk besluiten.

Het gaat om de volgende aanvragen met het oog op de uitvoering van de dijkverbetering:

- Wet verontreiniging oppervlaktewatervergunning voor het verwerken van secundaire bouwstoffen (Rijkswaterstaat Limburg);
- Vergunning Rivierenwet (Rijkswaterstaat Limburg);
- Kapvergunning (gemeente Wijchen);
- Bouwvergunning damwand Hoogeerd (gemeente Wijchen);
- Bouwvergunning Van Citters I (gemeente Wijchen);
- Bouwvergunning Van Citters II (gemeente Wijchen);
- Verzoek om vrijstelling artikel 19 wet Ruimtelijke Ordening (gemeente Wijchen);
- Stoopvergunning, schuur Batenburg (gemeente Wijchen);
- Kapmelding Boswet (Laser regio Oost);
- Ontheffing ingevolge artikel 144, 146 t/m 153, 155 en 157 van het Gelders Waterschapsreglement, zoals van toepassing verklaard in de overgangsbepalingen van het Reglement voor de Gelderse Waterschappen (polderdistrict Groot Maas en Waal);

Terinzagelegging

Het ontwerp-dijkverbeteringsplan en de bijbehorende projectnota/MER en de genoemde aanvragen, liggen van 11 september 1997 tot en met 8 oktober 1997 ter inzage in:

- het districtshuis van het polderdistrict Groot Maas en Waal, Kerkeland 9 te Druten, op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur;
- het gemeentehuis van Wijchen, Kasteellaan 22-24 te Wijchen, op werkdagen van 08.30 tot 12.30 uur en woensdag van 10.00 tot 19.30 uur;
- de Bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur.

Indien u niet in staat bent tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien, dan kunt u contact opnemen met het Projectbureau dijkverbetering van de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer).

Schriftelijke zienswijzen

Bij dit project zijn meerdere overheden betrokken. Daarom is afgesproken dat alle reacties naar één adres worden verzonden. U kunt tot en met 8 oktober 1997 op een of meer van de hiervoor genoemde onderdelen schriftelijk reageren bij:

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Dienst Milieu en Water
Projectbureau dijkverbetering
Postbus 5090
6800 GX Arnhem

Graag onder vermelding van nummer MW96.46014. Wij verzoeken u bovendien bovenaan de brief aan te geven op welk onderdeel u reageert. Overigens kan iedereen die zienswijzen inbrengt verzoeken om zijn/haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Mondelinge zienswijze/openbare zitting

Behalve schriftelijk kunt u ook mondeling reageren. Hiervoor wordt op 2 oktober 1997 een openbare zitting georganiseerd in Hotel-Café-Restaurant Hoogeerd, Maasbandijk 10 te Niftrik. Vertegenwoordigers van betrokken overheden zijn aanwezig om uw vragen te beantwoorden. De zitting begint om 19.30 uur.

U wordt verzocht zoveel mogelijk gebruik te maken van deze zitting, wanneer u uw zienswijze uitsluitend mondeling wilt indienen.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over bovenvermeld dijkverbeteringsproject kunt u zich wenden tot

- het polderdistrict Groot Maas en Waal, de heer H. van Middelaar, tel. (0487) 51 61 44;
- de provincie Gelderland, Projectbureau dijkverbetering, de heer Th. Moors, tel. (026) 359 98 30.

Arnhem, 29 augustus 1997 - nr. MW96.46014

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J. Kammingo - voorzitter
drs. C.P.A.G. Croosom - griffier

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Polderdistrict Groot Maas en Waal

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: goedkeuring dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de Waterkering

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C12.1

Activiteit: De Maasdijk tussen Balgoy en Appeltern (traject Wijchen) voldoet over grote lengte niet aan de gestelde veiligheidseisen. Het Polderdistrict heeft daarom een dijkverbeteringsplan opgesteld.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 9 oktober 1996

richtlijnenadvies uitgebracht: 5 december 1996

richtlijnen vastgesteld: 16 januari 1997

kennisgeving MER: 10 september 1997

toetsingsadvies uitgebracht : 4 november 1997

Bijzonderheden: De Commissie is van mening dat de Projectnota/MER voldoende informatie biedt om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij het besluit over de voorgenomen dijkverbetering van het dijkvak Wijchen. Wel worden een aantal kanttekeningen geplaatst bij de beschrijvingen in de Projectnota/MER van de tekortkomingen vanuit veiligheidsoogpunt en bij de behandeling van het cultuurhistorische aspect. In het toetsingsadvies worden daarom aanbevelingen gedaan voor de oplossing bij het gemaal van Citters II, de dimensionering van de binnenberm en de berekening van de benodigde pipingvoorzieningen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. E.J. Brans

ing. J. Dekker

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. K.A.A. van der Spek

dr. K.V. Sykora

Secretaris van de werkgroep: drs. F.E. Jorritsma.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	970915	D. Peters	Batenburg	970917
2.	970916	Ministerie van landbouw en Visserij, Directie Oost	Deventer	970930
3.	970924	A.T.M. Thijssen	Balgoij	970930
4.	970930	G.J. Banken	Batenburg	971007
5.	971004	J. de Wildt	Niftrik	971007
6.	971002	G.A.H. Banken	Batenburg	971007
7.	970930	Lanif B.V.	Niftrik	971007
8.	970930	P. Hendriks	Hernen	971007
9.	971005	Stichting Pro Auto	Rotterdam	971007
10.	971006	A.J. van der Mark	Niftrik	971007
11.	971005	Moterrijders Actie Groep	Geldermalsen	971007
12.	971003	M. Jansen	Batenburg	971007
13.	971006	Stichting Leefbaarheidsgroep Niftrik	Niftrik	971009
14.	971006	J.G.M. van Dongen-van Eldijk	Niftrik	971009
15.	971006	W. Jansen v.o.f.	Niftrik	971009
16.	970930	S.D. Uyen-Daamen	Niftrik	971009
17.	970930	M. Colijn	Batenburg	971009
18.	971006	Maatschappij van Welstand	Amersfoort	971009
19.	971008	Noordbrabantse Christelijke Boeren- bond, Afdeling Wijchen	Wijchen	971009
	971018	Idem		971021
20.	971007	J. Banken	Batenburg	971009
21.	971005	A. Kolen	Batenburg	971009
22.	971004	J. Faber	Niftrik	971009
23.	971006	J.T. Beumer	Niftrik	971009
24.	971005	M.W. Bolk	Batenburg	971009
25.	971008	Mulders Milieu Advies	Wijchen	971013
26.	970930	A.P.J.J. Banken	Batenburg	971013
27.	971009	W.H.M. van de Berg	Niftrik	971017